

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 40 – 50

Ιουλιος – Οκτωβριος 1985

Διμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Ανωτέρα Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων
Σεβαστουπόλεως 16 - Αθήνα

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΕΒΗΤΑ
medical arts

εταιρεία ιατρικών
γραφικών τεχνών
και δημοσιότητας

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 67 14 371 - 67 14 340

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εμβάσματα - Επιταγές
Περιοδικό ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ
Πύργος Αθηνών - Γ' κτίριο II: 1α
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 7702861

Τιμή τεύχους 100 δρχ.
Για σπουδάστριες 50 δρχ.
Ετήσια 500 δρχ.
Ετήσια στο εξωτερικό \$10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στην ΕΛΕΝΗ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

1. Της Συντάξεως
2. Ελένη Πατρινέλη
*Β. Λανάρα. Από το βιβλίο:
ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΔΕΛΦΩΝ
ΤΟΥ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ» 1875-1975*
3. Εγκύκλιος του Προέδρου του ΔΣ του «Ευαγγελισμού»
με την αποχώρηση της Ε. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ από το Νοσοκομείο λόγω συν-
ταξιοδότησεως, 1972
4. Η Ε. Πατρινέλη ως Διευθύνουσα του «Ευαγγελισμού»
Α. Δημητριάδου
5. Η Ε. Πατρινέλη ως Πρόεδρος του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ
Στ. Παπαμικρούλη
6. Ελένη Πατρινέλη - Αναδρομή
Α. Ζαφειρίου
7. Ελένη (Λέλα) Πατρινέλη
Γ. Ράμμου
8. Εις Μνήμην
Α. Μάνου
9. Ελένη Πατρινέλη
Κ. Γαρδίκια
10. Απονομή του βραβείου «Αδελφής Νοσοκόμου» του Ιδρύματος
«ΚΑΤΙΓΚΩ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ ΧΡ. ΛΑΙΜΟΣ». Έκθεση
11. Ομιλία
Η. Παπαβασιλείου
12. Ομιλία
Ο. Λουρίδη
13. Αντιφώνηση
Α. Δημητριάδου
14. Στην Ελένη Πατρινέλη. Ποίημα
Α. Κουβέλη
15. Σύγχρονοι τάσεις της Νοσηλευτικής
Ε. Πατρινέλη
16. Οργάνωσις και Διοικήσις των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών
Ε. Πατρινέλη

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Στις 13 Οκτωβρίου 1985 απεβίωσε η Ελένη Πατρινέλη, Επίτιμη Διευδύνουσα Αδελφή του Θεραπευτηρίου *ο Ευαγγελισμός* και Επίτιμη Πρόεδρος του Συνδέσμου μας.

Ο θάνατός της συγκίνησε βαθιά τις Ελληνίδες Αδελφές, γιατί η ζωή της και η νοσηλευτική της σταδιοδρομία αποτέλεσαν σταθμό στη νεώτερη νοσηλευτική ιστορία της χώρας μας.

Αληθινή ηγέτιδα, μπόρεσε να συλλάβει τα μηνύματα των καιρών της και να εκμεταλλευθεί τις περιστάσεις για την ανύψωση της νοσηλευτικής στάθμης. Έβλεπε μακρύτερα και χωρίς να υποτιμά τα πολύπλοκα και δύσκολα προβλήματα που αντιμετώπιζε ο κλάδος, ενέπνεε τον ενθουσιασμό για το έργο της Νοσηλείας στις νέες Αδελφές και στις Σπουδάστριες της Νοσηλευτικής.

Η μορφή της Ελένης Πατρινέλη ενέπνεε σεβασμό σε όλους. Η αρχοντιά και το παράδειγμά της καθώς και η ακεραιότητα του χαρακτήρα της παρακινούσε το προσωπικό να εκτελεί τα καθήκοντά του όσο πιο τέλεια γινόταν. Αυστηρή αλλά δίκαιη, προσπαθούσε με κάθε τρόπο να ανεβάσει το κύρος της Αδελφής.

Μεταξύ των επιτευγμάτων του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσοκόμων Ελλάδος επί Προεδρίας της Ελένης Πατρινέλη συγκαταλέγονται:

- Η απόκτηση του Εντευκτηρίου *Αθηνά Μεσολωρά* και των Γραφείων του ΕΣΔΝΕ στον Πύργο Αθηνών, σε οίκημα της Εργατικής Εστίας.
- Η δημιουργία του Λογαριασμού *Αθηνάς Μεσολωρά*.
- Η σύγκληση Πανελληνίων Συνεδρίων Διπλωματούχων Νοσοκόμων και Επισκεπτριών Αδελφών κατά τα έτη 1969 στην Αθήνα και 1971 στη Θεσσαλονίκη.
- Η συλλογή και ταξινόμηση στοιχείων και η προσπάθεια συγγραφής της ιστορίας του ΕΣΔΝΕ σε συνεργασία με τις κ.κ. Σοφία Λεδάκη και Αναστασία Παπαδημητρίου.

Το ΔΣ του ΕΣΔΝΕ σε συνεδρίασή του αποφάσισε να αφιερωθεί ένα τεύχος του Περιοδικού *Νοσηλευτική* στην *Ελένη Πατρινέλη*.

Η απονομή του *Α' Βραβείου Αδελφής Νοσοκόμου* του Ιδρύματος *Κατίγκω και Γιώργης Χρ. Λαιμός* στην Ελένη Πατρινέλη καθώς και η απόφαση των συγγενών της να διατεθούν τα χρήματα του βραβείου (200.000 δρχ.) για την καδιέρωση *υποτροφίας Ελένη Πατρινέλη* αποτελούν ορόσημα για το σώμα των Αδελφών και περιλαμβάνονται στο τεύχος αυτό. Επίσης αναδημοσιεύονται και δύο ομιλίες της σε Πανελλήνια Νοσηλευτικά Συνέδρια.

Θεωρούμε, ότι η έκδοση αυτού του τεύχους της *Νοσηλευτικής* αποτελεί μια μικρή προσφορά στη μνήμη της *Ελένης Πατρινέλη* και με χαρά το παρουσιάζουμε στο αναγνωστικό κοινό.

ΕΛΕΝΗ ΑΝΤ. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ
1900 - 1984

ΕΛΕΝΗ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

Β. Λανάρα

– Από το βιβλίο της «Τα Εκατό Χρόνια της Σχολής Αδελφών Νοσοκόμων του Ευαγγελισμού 1875 - 1975» (σελ. 229 - 230).

Ἡ Ἑλένη Πατρινέλη, ἐνάτη Διευθύνουσα Ἀδελφή του «Εὐαγγελισμοῦ» (1945 - 1972), διωρίσθη ὡς βοηθός Διευθυνούσης τόν Ὀκτώβριον 1940 καί προήχθη εἰς Διευθύνουσαν Ἀδελφήν τήν 1.9.1945 μετά τήν ἀποχώρησιν τῆς Ἄννης Μεταξᾶ.

Ἐδελοντίς Ἀδελφή τοῦ ΕΕΣ μετά πτυχίου Βοηθοῦ Ἐπισκεπτρίας τῆς Κρατικῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς, ἔλαβε Δίπλωμα Νοσοκόμου τῆς Σχολῆς Ε.Ε.Σ. Ἔτυχε μετεκπαιδεύσεως εἰς Η.Π.Α. καί Καναδᾶν ὡς ὑπότροφος τοῦ Ἰδρύματος Rockefeller κατά τά ἔτη 1938 - 1939.

Ἡ Ἑλένη Πατρινέλη εἶχεν ἐργασθῆ ὡς Ἐπισκέπτρια Ἀδελφή εἰς τό Πολυϊατρεῖον Συνοικισμοῦ Βύρωνος καί εἰς τό Ἀντιφυματικόν Ἰατρεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ. Ἐπίσης ὑπηρέτησεν ὡς Προϊσταμένη Ἀδελφή τῶν Ἐξωτερικῶν Ἰατρείων καί Βοηθός Διευθυνούσης τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη», ἀργότερον δέ ὡς Διδάσκουσα τῆς Σχολῆς Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν.

Ἡ Ἑλένη Πατρινέλη εἰργάσθη μέ ἐνθουσιασμόν καί αὐταπάρνησιν εἰς τόν «Εὐαγγελισμόν» κατά τά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς πατρίδος μας 1940 - 1945. Ἀλλ' ἡ συμβολή της εἰς τήν ἀνύγωσιν τῆς Νοσηλευτικῆς τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξε μεγίστη κατά τήν σταδιοδρομίαν της ὡς Διευθυνούσης Ἀδελφῆς. Ὁργάνωσε τήν Νοσηλευτικὴν τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» κατά τρόπον ὑποδειγματικόν. Ἡ μέριμνά της διά τήν μόρφωσιν στελεχῶν κατεδείχθη ἀπό τά χρόνια της εἰς τόν «Εὐαγγελισμόν». Πολλὰς Διπλωματούχους Ἀδελφάς τῆς Σχολῆς τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» ἐνεθάρρυνε νά συνεχίσουν τὰς σπουδὰς των εἰς τό ἐξωτερικόν, δεκάδες δέ ἐξ αὐτῶν ἔλαβον ὑποτροφίας τῆ εἰσηγήσει της. Μέ τήν μόρφωσίν της, τήν κοινωνικότητα, τήν ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος, τήν ἀξιοπρέπειαν καί τήν καλλιεργημένην χριστιανικὴν προσωπικότητά της ἐνέπνευσεν ἑκατοντάδας νέων Ἀδελφῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐξύγωσε τόν δεσμόν τῆς Ἀδελφῆς. Ἦτο πάντοτε πρόθυμος νά ἐφαρμόζη νέα συστήματα ἐργασίας καί νέας μεθόδους ὀργανώσεως πρὸς τόν σκοπὸν τῆς καλυτέρας νοσηλευτικῆς περιδάλυεως τῶν ἀσθενῶν. Ἀνέθετε μέ ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς νέας συνεργάτιδάς της, ὅταν ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τήν ἀνάληψιν φροντίδος καί εὐθύνης διά τήν ἐφαρμογὴν προοδευτικῶν συστημάτων. Παρ' ὅλας τὰς δυσκολίας, τὰς συνυφασμένας μέ τὰ ἔργα τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς, ἠξιώθη νά ζήσει λαμπρὰς ἡμέρας ἀπὸ νοσηλευτικῆς ἀπόγεως εἰς τόν «Εὐαγγελισμόν».

Ἄνεδειχθη ἠγετική φυσιογνωμία τῆς Ἑλληνικῆς Νοσηλευτικῆς καί ἡ Ἑλληνική κοινωνία ἀνεγνώρισε τήν προσφοράν της. Ἐπιμήθη μέ πολλά βραβεῖα καί μετάλλια ὅσον ὀλίγαι ἄλλαι Ἀδελφαί. Καί ὁ «Εὐαγγελισμός» τῆς ἀπένειμε Χρυσοῦν Σῆμα τῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν τοῦ Θεραπευτηρίου, ἐντάσσουσα αὐτήν μεταξύ τῶν Διπλωματούχων τῆς Σχολῆς του. Ἡ ἰδία θεωρεῖ τό μετάλλιον αὐτό ὡς τήν καλύτεραν ἀμοιβήν τῆς ἐπαγγελματικῆς της ζωῆς.

Ἡ Διευδύνουσα Ἀδελφή Πατρινέλη ἐπεβλήθη διά τῆς προσωπικότητός της εἰς τήν συνείδησιν ὄλων τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλά καί τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐδείκνυεν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διά τάς μαθητριάς καί συμπαρίστατο ἐνεργῶς εἰς τό ἔργον τῆς Σχολῆς τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ». Ἐπέλεγε μεταξύ τῶν καλύτερων Διπλωματούχων Ἀδελφῶν ἐκεῖνας τάς ὁποίας ἀπέσπα εἰς τό διδακτικόν προσωπικόν τῆς Σχολῆς. Ἐξ ἄλλου ἦτο καί μέλος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν τοῦ Θεραπευτηρίου (1945 - 1972). Συνεχῶς ἐπεδίωκε τήν ἐπιμόρφωσιν καί τήν ἀνάπτυξιν τῶν Ἀδελφῶν τόσον τῶν Διπλωματούχων ὅσον καί τῶν Βοηθητικῶν.

Τέλος ἡ Ἑλένη Πατρινέλη εἰργάσθη μέ ὑποδειγματικήν δραστηριότητα, ζήλον καί ἐνθουσιασμόν διά τά θέματα ὄλων τῶν Ἀδελφῶν εἰς τόν Ἐθνικόν Σύνδεσμον Διπλωματούχων Ἑλληνίδων Νοσοκόμων ὡς Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ.Σ. (1954 - 1965) καί ὡς Πρόεδρος αὐτοῦ (1965 - 1974).

Ἀλλά καί εἰς τόν διεθνή νοσηλευτικόν κόσμον εἶναι γνωστή ἡ Ἑλένη Πατρινέλη. Ἐξεπροσώπει τήν Ἑλλάδα εἰς διεθνή Νοσηλευτικά καί Ὑγειονομικά Συνέδρια καί δι' ἓν διάστημα ἐχρημάτισε μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Διευδυνουσῶν Ἀδελφῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν τῆς Παγκοσμίου Ὄργανώσεως Ὑγείας. Εἰς τό βιβλίον τοῦ H.A. Goddard, Principles of Administration Applied to Nursing Service (World Health Organization, Geneva, 1958), ἡ Ἑλένη Πατρινέλη ἀναφέρεται ὡς Ἀδελφή Σύμβουλος (Nurse Advisor).

Ἡ Ἑλένη Πατρινέλη ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ Θεραπευτηρίου τήν 1.12.1972 λόγῳ συνταξιοδοτήσεως. Τό Δ.Σ. ἀπένειμεν εἰς αὐτήν τόν τίτλον τῆς Ἐπιτίμου Διευδυνούσης Ἀδελφῆς τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ».